

FAQ Rookverbod Jeugdhuizen

Roken : het beleid en de wet

Wat houdt het rookbeleid eigenlijk in?

Voormalig minister van volksgezondheid Rudy Demotte schreef in 2004, samen met de federale regering, een *Federaal Plan Ter Bestrijding Van Het Tabaksgebruik*. Dat plan omvat zes maatregelen om het tabaksgebruik in België te verminderen en op die manier onze gezondheid te bevorderen.

Eén van de hoofdstukken uit dat plan is "*het recht op een sociale omgeving en de bescherming tegen passief roken*". Om dit recht te laten gelden is er onder meer een rookverbod op openbare gesloten plaatsen (cfr. het rookverbod op de werkvloer). Er zijn enkele Koninklijk Besluiten (KB's) die het rookverbod op openbare plaatsen regelen.

Het Federaal Plan Ter Bestrijding Van Het Tabaksgebruik kan je vinden op het internet:

<http://www.rudydemotte.be/plannl.pdf>

Je vindt de KB's over het rookverbod in openbare plaatsen op volgende site:

http://portal.health.fgov.be/portal/page?_pageid=56.805626&_dad=portal&_schema=PORTAL

Waar gaat de discussie omtrent het rookverbod in jeugdhuizen eigenlijk over?

De federale regering, in concreto minister van volksgezondheid Demotte, wilde het tabaksgebruik doen dalen. Daarom werden reeds verschillende maatregelen genomen (b.v. het rookverbod op de werkvloer, het verbod op verkoop van tabak aan -16-jarigen, de waarschuwendende teksten op pakjes sigaretten...).

Sinds 1 januari 2007 geldt ook een rookverbod in de horeca. Er zijn echter nog twee uitzonderingen op het rookverbod : 1) drankgelegenheden en 2) frietkramen die minder dan 16 zitplaatsen hebben.

De discussie over het rookverbod in jeugdhuizen komt er op neer dat de wet niet duidelijk omschrijft of een jeugdhuis al dan niet overeenkomt met de definitie van drankgelegenheid. Er was daarom veel discussie over de interpretatie van de bepaling 'drankgelegenheid'. Uit de controles en de richtlijnen van de minister en de federale overheidsdienst volksgezondheid blijkt echter dat anno 2008 een jeugdhuis niet onder de definitie van een drankgelegenheid valt. Jeugdhuizen worden niet als horeca-inrichting beschouwd en er geldt dus een totaal rookverbod.

Welke wetten regelen het roken in openbare plaatsen en waar vinden we die documenten?

Wetgeving:

Verbod roken in bepaalde openbare plaatsen:

--> [koninklijk besluit van 15 mei 1990](#) tot het verbieden van het roken in bepaalde openbare plaatsen.

--> [Ministerieel besluit van 9 januari 1991](#) tot vaststelling van de voorwaarden waaraan gesloten plaatsen moeten voldoen, waar voedingsmiddelen en /of dranken ter consumptie worden aangeboden en waar mag gerookt worden.

--> [Koninklijk besluit tot het verbieden van het roken in openbare plaatsen \(geconsolideerd besluit\) : KB 13/12/2005 + KB 06/07/2006](#)

Je vindt de KB's over het rookverbod in openbare plaatsen op volgende site :
<http://portal.health.fgov.be>

In het document over de wetgeving van het rookverbod (downloadbaar in het rookdossier op www.formaat.be) vind je uitgebreide informatie.

Kan er nog iets aan het beleid en de wetgeving veranderd worden?

De kans dat de wetgeving omtrent het rookverbod versoepeld wordt, is nihil. Zoals ook in andere landen het geval is, wordt het rookverbod immers breder en strenger van kracht.

Roken in het jeugdhuis

We hebben een sterkedrankvergunning (aangevraagd), mogen we nu roken?

Het is absoluut verkeerd om er van uit te gaan dat je mag roken in het jeugdhuis als jullie een sterke drankvergunning hebben. Sinds 01/01/2007 is er een rookverbod op openbare plaatsen en in de horeca. Een uitzondering hierop zijn de drankgelegenheden. Een voorwaarde om als drankgelegenheid te worden aanzien, is het hebben van een sterke drankvergunning. Maar dat is niet de enige voorwaarde. Je moet ook over een rookafzuiging beschikken, er moet een rokers- en niet-rokerszone zijn, en jullie fysieke ruimte moet wel degelijk een gesloten ruimte zijn.

De wet is duidelijk over de jeugdhuizen : ze kunnen niet als een drankgelegenheid beschouwd worden want ze voldoen niet aan het criterium van 'sterke dranken verkoop'. De wet van 28 december 1983 over de vergunning voor het verstrekken van sterke drank stelt in artikel 9 dat : "*het is verboden een drankgelegenheid in te richten waar sterke dranken worden verstrekt, zelfs gratis*" in "*lokaliteiten waar uitsluitend of hoofdzakelijk groeperingen van minderjarigen bijeenkomen*". Er geldt dus bijgevolg een totaal rookverbod in jeugdhuizen.

Zeggen dat in jullie jeugdhuis gerookt mag worden omdat jullie een sterke drankvergunning hebben, is dus verkeerd.

Belangenvertegenwoordiging en standpunt Formaat

Wat is het standpunt van Formaat Jeugdhuiswerk Vlaanderen over het rookverbod?

Formaat Jeugdhuiswerk Vlaanderen is als federatie van jeugdhuizen voorstander van een rookvrije samenleving en rookvrije jeugdhuizen. We pleiten voor een samenleving zonder uitzonderingen op het rookverbod.

Formaat gaat niet akkoord met de manier waarop dit nu wordt toegepast. Formaat heeft een aantal fundamentele kritieken op het huidige beleid:

- 1) De huidige wetgeving is onduidelijk en werd zonder voorafgaandelijk overleg aan diverse sectoren opgedrongen.
- 2) Jeugdhuizen hebben een eigen dynamiek en sociale, functionele kenmerken. Door het toelaten van roken in jongerencafés en niet meer in jeugdhuizen bestaat de kans dat veel jongeren uit jeugdhuizen wegtrekken. In die zin vormt deze wetgeving een bedreiging voor de sector.
- 3) Wij pleiten niet voor het opheffen van het rookverbod in jeugdhuizen. Deze boodschap is negatief en zal de sector in diskrediet brengen, we horen ook heel wat positieve verhalen uit jeugdhuizen. Wij pleiten wel voor een algemeen rookverbod, zonder uitzonderingen.

Formaat heeft in de discussie over het rookverbod de jeugdhuisen onvoldoende vertegenwoordigd en verdedigd?

Wie deze vraag wil beantwoorden, moet eerst kijken wat Formaat de voorbije jaren strategisch en communicatief heeft ondernomen.

In 2006 heeft Formaat meermaals aangedrongen op een onderhoud met het kabinet van minister Demotte om er enkele onduidelijkheden over het rookverbod voor te leggen en om onze bezorgdheid over de uitzonderingsmaatregelen kenbaar te maken. Het onderhoud met de minister kwam er uiteindelijk in oktober 2006, terwijl Formaat hier reeds in april vragende partij voor was (na herhaaldelijk schriftelijk en telefonisch contacteren van het kabinet van Minister Demotte). In 2006 hebben we ook contact opgenomen met het hoofd van de inspectie om enkele verwarringen te verduidelijken en meer info over de controles te bekomen. Telkens onze federatie nieuwe informatie verkreeg, hebben we dit consequent verspreid onder onze leden-jeugdhuisen. Rechtstreeks aan hen per brief, maar ook via persberichten en televisie-optredens (VTM nieuws, De Zevende Dag).

Maar we gingen niet altijd in debat via massamedia. Ook achter de schermen heeft Formaat steeds gewezen op de verwarring en onduidelijkheid over het rookverbod. Zo zaten we eind oktober samen met het kabinet en de inspectie. Daarnaast was het dossier over het rookverbod een vast item op verschillende interne overlegmomenten. In deze organen werd het dossier op de voet opgevolgd en werd de strategie en communicatie geëvalueerd.

Begin 2007 voerde Formaat onderzoek naar het rookverbod in jeugdhuisen. De resultaten van het onderzoek werden door de Vlaamse pers opgenomen in hun berichtgeving en vielen ook bij politici in het oor.

In maart van dat zelfde jaar organiseerden we in St. Niklaas een open forum over het rookverbod. Samen met de jeugdhuisen dacht Formaat na over de toekomstige strategie omtrent het rookverbod. Op die dag herbevestigden we met de ganse sector het standpunt voor een algemeen rookverbod.

In mei 2007 schreven we ons federaal memorandum "*Op te volgen*". Een van onze eisen daarin was het invoeren van algemeen rookverbod. Het memorandum landde bij de democratische partijen in de bus, in de aanloop naar de federale verkiezingen.

In het najaar 2007 stuurde Formaat de leden van de commissie Volksgezondheid een brief om hen te herinneren aan en warm te maken voor ons pleidooi over een algemeen rookverbod.

De discussie omtrent het rookverbod in jeugdhuisen is een complex dossier. Als federatie van jeugdhuisen willen wij de belangen van het jeugdhuiswerk verdedigen. Jarenlang hebben we de samenleving gewezen op de eigen dynamiek en functies van jeugdhuiswerk. In vele dossiers hebben wij anderen ervan overtuigd dat een jeugdhuis geen jeugdcafé is.

De discussie over het rookverbod in jeugdhuisen is daarom een serieuze reflectie over de actuele identiteit en functie van een jeugdhuis. Onze federatie begrijpt dat jeugdhuisen hun bedenkingen hebben bij de actuele regelgeving over het roken. We zijn er van overtuigd dat zij pragmatisch en zo goed als mogelijk met de richtlijnen omgaan. Als spreekbuis van Vlaamse jeugdhuisen zullen wij hen blijven informeren en de jeugdhuisbelangen behartigen. Dat doet onze federatie vandaag, maar ook morgen, overmorgen en in de verre toekomst. Daarom is Formaat van mening dat onze organisatie op een goede manier moet blijven hameren op de verwarrende wetgeving en blijven strijden voor een rookverbod zonder uitzonderingen.

Als federatie moeten wij ook aandacht hebben voor het jeugdhuiswerk van morgen. Willen wij ook in de toekomst een sector met rol van betekenis zijn, dan mogen wij niet zomaar met simplistische oplossingen en argumenten voor de dag komen. Dat maakt van ons een krachtige, degelijke en betrouwbare federatie voor en door jeugdhuisen. Een rol waar we resoluut voor kiezen. Vandaag, maar ook morgen en in de verre toekomst.

Wat mag ons jeugdhuis van Formaat in de toekomst verwachten?

In 2008 zal Formaat nog steeds de jeugdhuisen omtrent het rookverbod met raad en daad bijstaan. Wij hebben zelf niet de macht om de wetgeving te veranderen, maar onze kracht is wel het huidige beleid aan te klagen en te wijzen op zijn onlogica en onrechtvaardigheid.

Bovenal is onze sterkte er zijn voor de jeugdhuisen: hen good practices en ervaringen uit de jeugdhuissector aanreiken, groepsprocessen en discussies over het rookverbod in de jeugdhuisen stimuleren en begeleiden. Wij komen op voor de belangen van jeugdhuisen zover als onze kracht reikt.

Rookverbod : inspectie en bekeuring

Wie controleert het naleven van de KB's over het roken?

Voor de controle op het naleven van het verbod zijn de inspecteurs van de "controledienst tabak van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu" bevoegd. Ze controleren op publieke plaatsen, met uitzondering van de werkplaatsen.

Zal men effectief controleren of de wet wordt nageleefd?

Sinds 1 januari 2007 gebeuren er veel en extra controles op het naleven van het rookverbod op openbare plaatsen. Er werden zelfs extra inspecteurs voor aangeworven.

Hoe zullen de inspecties verlopen. Zal men gauw sanctioneren?

Volgens de informatie die Formaat reeds verkreeg, gebeuren de inspecties per regio. Niet per sector dus. Dat betekent dat als men in jullie gemeente of stad komt controleren, men niet uitsluitend jullie jeugdhuis zal visiteren. Men zal tegelijkertijd de horeca en andere openbare infrastructuur inspecteren.

Bij monde van minister Demotte zelf, werd op 07/12/06 via het VRT journaal nog maar eens bevestigd dat de controleurs in eerste instantie adviserend en informerend zouden optreden. Wanneer er inbreuken worden vastgesteld, krijgt de overtreder tijd om aanpassingen door te voeren.

Hoeveel bedragen de boetes voor een overtreding van het rookverbod in het jeugdhuis?

De website van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu is hierover duidelijk: *"Er zijn boetes voorzien voor de personen die weigeren om het rookverbod na te leven (niet enkel voor de gebruikers zelf, maar ook voor de uitbaters van de publieke plaatsen) die variëren van 150 tot 1650 euro."*